

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคล ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 2,087 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 175 คน และเป็นครู จำนวน 1,912 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2, 2549, หน้า 1-3)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (finite population) ใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane) ในการคำนวณหาขนาดของตัวอย่าง (สุวริย์ศิริโกศลภรณ์, 2546, หน้า 129-130)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	e	=	ความคลาดเคลื่อน
	N	=	ขนาดของประชากร
	n	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ความเชื่อมั่น 95 % และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อน 5 % ($e = 0.05$) ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 336 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 29 คน และเป็นครู จำนวน 307 คน จากการคำนวณพบว่า กลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารมีจำนวนน้อย ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเพิ่มกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหาร เป็นครึ่งหนึ่งของกลุ่มประชากร คือ จำนวน 88 คน และเป็นครู

เหลือจำนวน 248 คน การสุ่มอาศัยความน่าจะเป็น โดยวิธีการสุ่มแบบจับสลาก ผู้วิจัยจะนำรายชื่อของผู้บริหารและครู ที่อยู่ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ทั้งหมดมาจับสลากเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนด โดยในใบรายชื่อจะเขียนชื่อโรงเรียนอยู่ด้วย เพื่อสะดวกในการแจกแบบสอบถาม ผลปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนประชากร (N)	กลุ่มตัวอย่าง (n)
1. ผู้บริหาร	175	88
2. ครู	1,912	248
รวม	2,087	336

ที่มา : (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2, 2549, หน้า 1 - 3)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์นำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคล ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (check list) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานบุคคล ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ซึ่งครอบคลุมขอบข่ายงานการบริหารงานบุคคล 5 ด้าน ลักษณะเป็นตัวเลขมาตราส่วนประมาณค่า (numerical rating scale) (สุรวิทย์ ศิริโกคาภิรมย์, 2546, หน้า 139 - 140) มี 5 ระดับ โดยกำหนดความน้อยของระดับสภาพของผู้ตอบ ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับสภาพการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับสภาพการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	ระดับสภาพการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับสภาพการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ระดับสภาพการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับ เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานบุคคล ในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ซึ่งครอบคลุมขอบข่ายงาน
การบริหารงานบุคคล 5 ด้าน ลักษณะเป็นตัวเลขมาตราส่วนประมาณค่า (numerical rating
scale) (สุวีย์ ศิริโกศาภิรมย์, 2546, หน้า139 – 140) มี 5 ระดับ โดยกำหนดความมากน้อยของ
ระดับปัญหา ของผู้ตอบ ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับปัญหาการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับปัญหาการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	ระดับปัญหาการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับปัญหาการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ระดับปัญหาการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาการบริหารงาน
บุคคล ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2

2. วิเคราะห์ สภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคล ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามขอบข่ายของงาน 5 ด้าน คือ 1) การวางแผน
อัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง 2) การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง 3) การเสริมสร้าง
ประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ 4) การรักษาวินัยและวินัย และ 5) การลาออกจากราชการ เพื่อ
เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

3. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุม สภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคล ใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างขึ้นและ
ได้รับการพิจารณาตรวจสอบขั้นต้นจากคณะกรรมการผู้ควบคุมการสอบเข้าโครงการวิทยานิพนธ์
ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

2. หาความเที่ยงตรง (validity) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการ
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาทั้งใน
ด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (สุวีย์ ศิริโกศาภิรมย์, 2546, หน้า243 – 244) ซึ่งค่า

ดัชนีที่ได้มีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 มีบางข้อที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงและแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อความเที่ยงตรงของเนื้อหา

3. การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารและครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 15 คน และครู จำนวน 15 คน

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากการทดลองใช้ทุกฉบับมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1971, p. 160) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอลงหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อแนะนำตัวผู้วิจัยในการติดต่อหน่วยงานที่เก็บข้อมูล
2. นำแบบสอบถาม (ที่ใส่รหัสกำกับแล้ว) ส่งไปถึงผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคนโดยผู้วิจัยส่งด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยติดตามรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วนำมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และถูกต้องเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้
 - 2.1 หาค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) ของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - 2.2 หาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามที่วัด สภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคล ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2
 - 2.3 แปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยยึดเกณฑ์ดังนี้ (ประคอง การณสุต, 2542, หน้า 108)

ระดับมากที่สุด	ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 – 5.00	หมายความว่า	มีระดับสภาพหรือปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับมาก	ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 4.49	หมายความว่า	มีระดับสภาพหรือปัญหาอยู่ในระดับมาก
ระดับปานกลาง	ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 – 3.49	หมายความว่า	มีระดับสภาพหรือปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับน้อย	ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 – 2.49	หมายความว่า	มีระดับสภาพหรือปัญหาอยู่ในระดับน้อย
ระดับน้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.49	หมายความว่า	มีระดับสภาพหรือปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.4 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ย เมื่อจำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา โดยใช้ การทดสอบที (t-test) และเมื่อจำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one – way ANOVA) โดยการทดสอบเอฟ (F – test) เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้สูตรการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's test)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา หรือลักษณะเฉพาะกลุ่ม พฤติกรรม โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหา (อย่างน้อย 5 คน) ให้แต่ละคน พิจารณาถึงความเห็นและให้คะแนนดังนี้

- + 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น

แล้วนำคะแนนมาแทนค่าในสูตร (สุวีย์ ศิริโกคาภิรมย์, 2546, หน้า 243 - 244)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC	หมายถึง	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาหรือลักษณะ พฤติกรรม
$\sum R$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาทั้งหมด 5 คน
N	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ถ้าดัชนีความสอดคล้อง คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้นถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีต่ำกว่า 0.50 ข้อคำถามนั้นถูกตัดออกไปหรือต้องปรับปรุงใหม่

3.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1971, p. 160)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

- เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 S_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
 S^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งหมด

3.3 ค่าร้อยละ

$$\text{ร้อยละ (percentage)} = \frac{f}{n} \times 100$$

- เมื่อ f แทน ความถี่
 n แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3.4 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^k f_i x_i}{n}$$

$$\sum_{i=1}^k f_i x_i = \text{ผลรวมของค่าความถี่คูณกับระดับคะแนนตามสภาพหรือปัญหา}$$

$$k = \text{จำนวนกลุ่มของคะแนนสภาพหรือปัญหา}$$

$$n = \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง}$$

3.5 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum_{i=1}^k f_i x_i^2 - \left[\sum_{i=1}^k f_i x_i \right]^2}{n^2}}$$

เมื่อ i	=	1, 2, , k
เมื่อ S.D.	=	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
k	=	จำนวนกลุ่ม
f	=	ความถี่
n	=	จำนวนข้อมูลทั้งหมด
\bar{X}_i	=	คะแนน
$\sum_{i=1}^k f_i X_i$	=	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

3.6 สูตรทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย (t-test) ชนิดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน โดยเปรียบเทียบสภาพหรือปัญหาการบริหารงานบุคคล ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต เขต 2 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และวุฒิการศึกษา ใช้สูตร (สุวริย์ ศิริโภาคภิรมย์, 2546, หน้า 277 - 299)

$$\text{การทดสอบโดยใช้ } F = \frac{S^2 \text{ มาก}}{S^2 \text{ น้อย}}, \quad df_1 = n_1 - 1, \quad df_2 = n_2 - 1$$

ถ้า F ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เลือกใช้สูตร 3.6.1

ถ้า F มีนัยสำคัญทางสถิติ เลือกใช้สูตร 3.6.2

3.6.1 สำหรับความแปรปรวนประชากรเท่ากัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}, \quad df = n_1 + n_2 - 2$$

3.6.2 สำหรับความแปรปรวนประชากรไม่เท่ากัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}, \quad df = \frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{\left[\frac{S_1^2}{n_1} \right]^2 \frac{1}{n_1 - 1} + \left[\frac{S_2^2}{n_2} \right]^2 \frac{1}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ S^2 = ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง
 n = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
 df = ชั้นแห่งความอิสระ
 \bar{X} = ค่าเฉลี่ย

3.7 การทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ กรณีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) ด้วยการทดสอบเอฟ (F-test) สูตรที่ใช้คือ (สุวีย์ ศิริโกคาภิรมย์, 2546, หน้า 290)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F หมายถึง การแจกแจงของ F
 MS_b หมายถึง ความแปรปรวน (Mean square between group) ระหว่างกลุ่ม
 MS_w หมายถึง ความแปรปรวนภายในกลุ่ม (Mean square within group)

3.8 สูตรการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's test) ดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาภิรตส์, 2535, หน้า 296 - 297)

$$F = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)^2}{MS_w \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right] (k-1)}$$

\bar{x}	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
k	หมายถึง	จำนวนกลุ่ม
n	หมายถึง	จำนวนในกลุ่มตัวอย่าง
MS_w	หมายถึง	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี